

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 396/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., namietajúcu porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, základného práva zaručeného čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE/40/2009 z 12. augusta 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 59 Er/1032/2008 z 9. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie ustanovenia § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „ústavný zákon“), základného práva zaručeného čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 19 CoE/40/2009 z 12. augusta 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 59 Er/1032/2008 z 9. februára 2009.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým okresný súd vyhlásil exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom za neprípustnú a zároveň ju zastavil [o návrhu oprávnenej (t. j. sťažovateľky, pozn.) a poverenia okresného súdu č. 5309*054750 z 27. augusta 2008 na vymoženie sumy 13,64 € s prísl.].

Exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie - platobný výmer poisťovne P., B., (ďalej len „úpadca“), proti B. G., N. (ďalej len „povinná“), na vymoženie sumy 13,64 € s príslušenstvom, ako dlžnej pohľadávky zo zákonného poistenia na zdravotnom poistení. Túto pohľadávku proti povinnej spolu s inými pohľadávkami úpadcu voči platiteľom a samoplatcom poisťovne nadobudla sťažovateľka.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že krajský súd „*rozhodoval vo veci na základe skutočnosti, v ktorej mu zákon nezveroval preskúmovaciu právomoc správneho rozhodnutia, resp. danú skutočnosť bol za zákonom taxatívne stanovených podmienok oprávnený posudzovať iný orgán*“, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej označených práv.

Všeobecné súdy konali tiež v rozpore s ustanovením čl. 2 ods. 2 ústavy, „*keďže rozhodovali vo veci, v ktorej im toto oprávnenie právny poriadok nepriznával, resp. za taxatívne vymedzených zákonných podmienok zveroval túto rozhodovaciu právomoc inému orgánu*“, čím porušili „*dôležité zásady právneho štátu, a to zásadu zákonnej limitácie právomoci orgánov štátnej moci, ako aj zásadu právnej istoty sťažovateľa*“.

Sťažovateľka v tejto súvislosti upriamuje svoju pozornosť aj na ustanovenia čl. 142 ods. 1 ústavy, § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), ako aj ustanovenia zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa nej na preskúmanie platobného výmeru bol oprávnený konať vecne iba krajský súd v rámci správneho súdnictva, nie všeobecné súdy v rámci konania v exekučnej veci.

V predmetnom exekučnom konaní okresný súd a krajský súd „*ako exekučné súdy po vyše štyroch rokoch od právoplatnosti platobného výmeru ex offo zastavili exekúciu z dôvodu jeho údajnej nulity*“, čím konali v priamom rozpore „*s právnym poriadkom a nad rámec zákonom zverených kompetencií*“.

Sťažovateľka tiež poukazuje na to, že „*Povinný svoje právo domáhať sa súdneho preskúmania Platobného výmeru v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote nevyužil, ako aj na skutočnosť, že uvedená lehota je prekluzívna a jej márnym uplynutím toto právo*

Povinného zaniklo. OS TN ako prvostupňový exekučný súd a KS TN ako odvolací exekučný súd neboli oprávnení ex officio a navyše po uplynutí uvedenej prekluzívnej lehoty dodatočne preskúmať Rozhodnutia správneho orgánu - Platobného výmeru...

V dobe vydania Platobného výmeru bolo na majetok zdravotnej poisťovne vedené konkurzné konanie. V zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze tak dňom vyhlásenia konkurzu prešlo na správcu konkurznej podstaty oprávnenie nakladať s majetkom konkurznej podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súviseli s nakladaním s majetkom konkurznej podstaty. Počas trvania konkurzu sa na činnosť a právny stav úpadcu prioritne aplikoval Zákon o konkurze, ako jednoznačne vyplýva aj z vyššie citovaného ust. § 66e ods. 2 Zákona o konkurze. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a priamej aplikácie ust. § 14 ods. 1 písm. a) Zákona o konkurze bol správca konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne oprávnený vydať Platobný výmer. Platobný výmer predstavuje exekučný titul v zmysle ust. § 41 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok)...

Pohľadávka z titulu Platobného výmeru bola postúpená na sťažovateľa a keďže Povinný dobrovoľne nesplnil povinnosť uloženú Platobným výmerom, Sťažovateľ inicioval na Okresnom súde Trenčín exekučné konanie sp. zn. 61 Er/1295/2008, predmetom ktorého bolo vymożenie predpísaného dlžného poistného...“.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Samotné vyhlásenie nulity správneho rozhodnutia by však z pohľadu hmotnoprávnych účinkov danej absolútnej neplatnosti správneho rozhodnutia nebolo postačujúce a bolo by potrebné vydanie zrušujúceho rozhodnutia, právoplatnosťou ktorého by boli účinky Platobného výmeru zrušené ex tunc. Do vydania takéhoto rozhodnutia je však Platobný výmer považovaný za verejnú listinu a platí prezumpcia jeho správnosti...

Uznesením 1 a následne Uznesením 2 tak prvostupňový OS TN ako aj odvolací KS TN zasiahli do ústavného vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, keďže majetok nepochybne predstavujú aj pohľadávky. V slovenskom právnom poriadku síce absentuje legálna definícia majetku ako podstatného súkromnoprávneho inštitútu, avšak zo slovenskej, ako aj európskej judikatúry jednoznačne vyplýva, že pojem majetok

zahrňuje hmotný, nehmotný majetok, ako aj práva spojené s týmto majetkom, ktorými sú napr. vecné bremená, nájomné práva, ale aj pohľadávky...

Prioritne by sme si dovolili poukázať na skutočnosť, že samotný Ústavný súd SR v Náleze sp. zn. I. ÚS 415/08-19 zo dňa 10. 12. 2008 uvádza v súvislosti s údajnou neexistenciou oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydať platobné výmery ako exekučné tituly voči Povinnému skutočnosť, že „absenciu takéhoto oprávnenia prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní...“».

Sťažovateľka považuje tiež uznesenia okresného súdu a krajského súdu za „arbitrárne a ako také ústavne neudržateľné, ako vyplýva z ich odôvodnenia...“.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE/40/2009-83, IČS: 3108216847 zo dňa 12. 08. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 59 Er/1032/2008-40, IČS: 3108216847 zo dňa 09. 02. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE/40/2009-83, IČS: 3108216847 zo dňa 12. 08. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 59 Er/1032/2008-40, IČS: 3108216847 zo dňa 09. 02. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa v zmysle ust. § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Trenčín sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa.“

Sťažovateľka pripojila k sťažnosti uznesenie okresného súdu sp. zn. 59 Er/1032/2008 z 9. februára 2009 a napadnuté rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 19 CoE/40/2009 z 12. augusta 2009, ktoré podľa na nich vyznačenej doložky nadobudli právoplatnosť 31. augusta 2009.

Okrem toho sťažovateľka žiadala o anonymizáciu svojich údajov v publikovaných rozhodnutiach ústavného súdu v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 59 Er/1032/2008 z 9. februára 2009, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľka využila ústavnú a zákonnú možnosť a obrátila sa na krajský súd, ktorý na základe opravného prostriedku vo veci konal a rozhodol. Právo odvolacieho súdu preskúmať na základe podaného odvolania uznesenie okresného súdu, a poskytnúť tak ochranu sťažovateľkiným právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľkinej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, § 1 ods. 1 ústavného zákona, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 19 CoE/40/2009 z 12. augusta 2009.

Podstatou námietok sťažovateľky v tejto časti sťažnosti bolo tvrdenie o porušení označených práv uznesením krajského súdu z dôvodu, že krajský súd ako súd odvolací v rámci exekučného konania sa stotožnil s prvostupňovým rozhodnutím, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a následne bola zastavená, a to z dôvodu zistenia nulity exekučného titulu, na čo podľa jej názoru však nemal právomoc, a to vzhľadom na povahu a

charakter konania, v ktorom tak učinil. Okrem toho sťažovateľka tvrdila, že krajský súd toto svoje rozhodnutie náležite nezdôvodnil a toto rozhodnutie je arbitrárne.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa odseku 4 tohto ustanovenia podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa § 1 ods. 1 ústavného zákona ústavné zákony, iné zákony a ďalšie právne predpisy, ich výklad a používanie musí byť v súlade s Listinou základných práv a slobôd.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že 27. augusta 2008 okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie č. 5309*054750 pre súdneho exekútora JUDr. V. K., Exekútorský úrad, N. (ďalej len „súdny exekútor“). Predmetom exekučného konania bol vymáhaný nárok v sume 13,64 € s príslušenstvom a exekučným titulom v danej veci bol platobný výmer č. 672/2005 z 20. júla 2005 vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu.

V procesnom postavení povinnej v danom prípade vystupovala povinná a oprávneným bola sťažovateľka, ktorá pohľadávku vymáhanú v rámci exekučného konania mala nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi správcom konkurznej podstaty úpadcu ako postupcom a ňou ako postupníkom.

Okresný súd uznesením č. k. 59 Er/1032/2008-40 z 9. februára 2009 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Podľa výpisu z obchodného registra už v súčasnosti zaniknutej poisťovne P. bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo dňa 1. 7. 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 7. 1999, číslo 3215/1999-A, tomuto subjektu zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne v zmysle zák. č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov. Podľa § 34 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia o zrušení povolenia na zriadenie rezortnej poisťovne táto poisťovňa vstúpila do likvidácie...»

Vzhľadom na uvedené je logické, že zrušená poisťovňa a neskôr ani správca konkurznej podstaty nemali žiadne oprávnenie vyrubovať zdravotné poistné v správnom konaní a takýmto spôsobom vykonávať právomoc verejného orgánu, ktorá bola zo zákona zverená len poisťovňiam s platným povolením na vykonávanie zdravotníckej starostlivosti. Na tom nemohol nič zmeniť ani nový právny stav, ktorý nastal po vyhlásení konkurzu...

Právomoc vyrubovať zdravotné poistenie nie je možné odvodzovať ani zo zák. č. 328/1991 Zb., ktorý ako predpis súkromného práva nemohol založiť úpadcovi a správcovi konkurznej podstaty právo vydávať individuálne správne akty, ktorými platobné výmery vyrubujúce poistné na zdravotné poistenie bezpochyby sú. Uvedenému záveru neodporuje ani skutočnosť, že v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) zák. č. 328/1991 Zb. na správcu konkurznej podstaty prešlo oprávnenie nakladať s majetkom podstaty. Nakladanie s majetkom podstaty v kontexte zákona o konkurze a vyrovnaní nezahŕňa právo autoritatívnymi rozhodnutiami zakladať práva a povinnosti iným subjektom, ktoré právo patrí len orgánom verejnej moci. To, že vtedy platný zák. č. 328/1991 Zb. nepredpokladal, že by správca konkurznej podstaty, resp. úpadca bol orgánom, ktorý vedie správne konanie, je zrejmé aj z dikcie ust. § 14 ods. 1 písm. c), podľa ktorého súdne a iné konania podľa osobitného predpisu, ktoré sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, alebo konania o

nárokoch, ktoré majú byť uspokojené z tohto majetku, možno začať na návrh správcu alebo podaním návrhu proti správcovi.

Rovnako je potrebné uviesť, že v čase vydania platobného výmeru bol zák. č. 273/1994 Z. z. (na ktorý sa poisťovňa odvoláva) zrušený, keď od 1. 1. 2005 upravovali oblasť zdravotného poistenia zákony č. 580/2004 Z. z. a č. 581/2004 Z. z. V zmysle týchto zákonov poisťovne stratili právomoc predpisovať poistné a orgánom oprávneným vydávať platobné výmery sa stal podľa § 18 ods. 1 písm. a) bodu 3 zák. č. 581/2004 Z. z. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Zák. č. 581/2004 Z. z. v ust. § 81 síce upravuje situácie, kedy zdravotné poisťovne aj po účinnosti týchto zákonov dokončia už začaté správne konania, avšak z dikcie tohto zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva, že sa týka len zdravotných poisťovní, ktoré majú povolenie na vykonávanie zdravotného poistenia a ktoré teda mali v tomto čase povinnosť transformovať sa na akciové spoločnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že sú tu dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. Exekučný titul, na základe ktorého bola doposiaľ vykonávaná exekúcia, bol vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vydaný v rozpore so zákonom a osobou, ktorá na takéto konanie nebola oprávnená. Súd dospel k záveru, že predložený exekučný titul je ničotným aktom, ktorý nemá žiadnu právnu silu a exekúciu zastavil.»

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 19 CoE/40/2009-55 z 12. augusta 2009 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah napadnutého uznesenia okresného súdu a námietky sťažovateľky obsiahnuté v odvolaní, ktorých podstatou bolo tvrdenie, že správca konkurznej podstaty úpadcu bol oprávnený vydať platobné výmery ako právne akty spôsobilé spolu s návrhom na vykonanie exekúcie vyvolať účinky exekučného konania. V tejto súvislosti sa sťažovateľka odvolávala na príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

Z vyjadrenia povinnej k odvolaniu sťažovateľky vyplynulo, že za obdobie 6/1998 nebola povinná zdravotnej poisťovni P. odvieť poistné, a preto exekúcia proti nej je vedená

nedôvodne. V tomto období bola na materskej dovolenke a zdravotné poistenie bol za ňu povinný v prospech zdravotnej poisťovne odviesť štát.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd okrem iného konštatoval:

„Pre posúdenie dôvodnosti podaného odvolania považoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa otázkou, či na nútený výkon rozhodnutia (exekúciu) bolo vydané rozhodnutie, ktoré môže byť podľa Exekučného poriadku titulom pre vykonanie exekúcie.

V čase, keď malo byť vydané vykonávané rozhodnutie (rozhodnutie č. 672/2005 zo dňa 20. 7. 2005), bol zákon č. 273/1994 Z. z. zrušený, oblasť zdravotného poistenia upravoval zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (s účinnosťou od 1. 11. 2004).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydalo dňa 1. 7. 1999 v zmysle zákona č. 273/1994 Z. z. rozhodnutie o zrušení povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne č. 3215/1999-A, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 7. 1999. V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne sa P., a. s. dostala zo zákona do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. 4. 2001, č. k. 7 K 70/01-30 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz...

Odvolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučný titul, ktorým v danej veci má byť platobný výmer č. 672/2005 zo dňa 20. 7. 2005, vydaný JUDr. T. K., správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorého právnym dôvodom je predpis poisťového, je exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia. O aké rozhodnutie sa musí jednať, podrobnejšie upravuje § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 Exekučného poriadku). Ust. § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné exekúciu vykonať. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku).

Platobný výmer, ktorý má byť v posudzovanej veci exekučným titulom, bol vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu P., B., preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobný výmer, vydaný správcom konkurznej podstaty, je exekučným titulom, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty.

Správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Správca konkurznej podstaty má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky procesné úkony (podať žalobu, podnet orgánu, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by expresis verbis takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné, zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom na vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným, ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti, ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho, akoby neexistoval.

Na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci je vzhľadom na vyššie uvedené potrebné hľadiť ako na nulitný akt. V preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Krajský súd dáva do osobitnej pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené pod číslom 58/1997 v

Zbierke rozhodnutia a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ktoré vyslovilo záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je exekučný titul nulitným právnym aktom. So zreteľom na uvedené právne dôsledky nulitného aktu odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími skutočnosťami namietanými v odvolaní. Z uvedených dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Z uvedeného vychádzal ústavný súd aj v rámci ústavnej kontroly, ktorej bolo podrobené napadnuté uznesenie krajského súdu, a to z hľadiska námietok nastolených sťažovateľkou. Ústavný súd teda považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd v rámci exekučného konania, keď rozhodoval o odvolaní

proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a následne bola zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu. Inými slovami, či krajský súd v rámci svojho rozhodovania neprekročil svoju právomoc patriacu síce všeobecným súdom, ale danú im v rámci odlišného konania, na ktoré sa vzťahujú príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o správnom súdnictve.

V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje svoju pozornosť na § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), z ktorého vyplýva, že exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Pri druhej zákonnej možnosti sa nepochybné natíska otázka, za akých okolností a kedy môže všeobecný súd exekúciu zastaviť. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne popisuje zákon, teda Exekučný poriadok, stanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne dané. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nie je možné exekúciu vykonať. Ak teda krajský súd dospel k záveru, že neexistuje relevantné rozhodnutie v zmysle § 41 Exekučného poriadku, ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, správne rozhodol, ak sa stotožnil so závermi okresného súdu o neprípustnosti exekúcie a zastavení exekučného konania.

Sťažovateľka namietala aj arbitrárnosť a neudržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu však krajský súd dostatočne sťažovateľke ozrejmil okolnosti, ktoré boli podkladom na záver o tom, že exekúciu nie je možné ďalej vykonať a že exekúcia sa na základe platobného výmeru č. 672/2005 z 20. júla

2005 vôbec nemala začať. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na to, že v zmysle § 41 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku možno exekúciu vykonať aj na podklade vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy. Podľa jeho názoru však takýmito rozhodnutiami nemohli byť rozhodnutia správcu konkurznej podstaty úpadcu. Odvolací súd konštatoval, že zo žiadnych ustanovení zákona o konkurze *expressis verbis* nevyplývalo pre správcu konkurznej podstaty oprávnenie vydávať individuálne právne akty orgánu verejnej správy. Na základe toho krajský súd uzavrel, že platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu nemohol byť exekučným titulom, na základe ktorého by bolo možné vykonať exekúciu. Aj keď krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia priamo nevyslovil, že pri prezentácii prijatých záverov sa riadil právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vysloveným v inej právnej veci vedenej pod sp. zn 3 M Cdo 20/2008, konkrétne v uznesení z 22. apríla 2009, z obsahu odôvodnenia namietaného rozhodnutia krajského súdu však jednoznačne vyplýva, že daný názor najvyššieho súdu si osvojil.

V nadväznosti na uvedené, a to pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, že v obdobných veciach iných účastníkov konania rozhodol ten-ktorý všeobecný súd spôsobom, s ktorým sa sťažovateľka stotožnila, a že naopak, v jej veci rozhodli súdy odlišne, ústavný súd konštatuje, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovacia prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07).

Ústavný súd považuje za významné reagovať aj na argument sťažovateľky týkajúci sa odkazu na judikatúru ústavného súdu, konkrétne na uznesenie č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008, ktoré sťažovateľka v sťažnosti nesprávne pomenovala ako nález. V tejto súvislosti však ústavný súd poznamenáva, že v označenom prípade išlo o odlišnú právnu situáciu, keď námietky v sťažnosti predostrel účastník konania, ktorý v rámci exekučného konania zastával pozíciu povinného. Z toho potom vyplývali aj jeho odlišné možnosti brániť svoje práva, ktoré, ako ústavný súd konštatoval, mohol využiť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu, ktoré bolo exekučným titulom. Keďže v tejto veci išlo o odlišné okolnosti prípadu, ústavný súd v danej veci nemohol prijať identické závery,

pretože vychádzal z úplne opačného postavenia účastníkov konania (v danom prípade je sťažovateľka oprávnená, v označenom prípade bol sťažovateľ povinný), od ktorých pri rovnakých situáciách nemožno spravodlivo očakávať využitie identických právnych a opravných prostriedkov na ochranu svojich práv, pretože ich realizácia s najväčšou pravdepodobnosťou nevyvolá priaznivé výsledky pre oboch zároveň.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie zásad spravodlivého procesu uznesením krajského súdu, totožný záver prijal aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to vychádzajúc z toho, že absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľky hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré nepochybne patrí aj základné právo garantujúce ochranu majetku (obdobne napr. III. ÚS 27/08).

Ústavný súd konštatuje, že čl. 2 ods. 2 a čl. 46 ods. 4 ústavy, ako aj § 1 ods. 1 ústavného zákona neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, a preto vzhľadom na prijaté závery o absencii príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základných práv a slobôd sťažovateľky (hlavne z hľadiska dodržania zásad spravodlivého procesu) ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (obdobne III. ÚS 386/09).

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky z nej vyplývajúcimi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2009